

ศาลจังหวัดสุรินทร์

ป.พ.พ. การให้ถือเอาตามคำพิพากษาแทนการแสดงเจตนาของลูกหนี้, ผู้อยู่ในฐานะอันจะให้จดทะเบียน
สิทธิได้อยู่ก่อน, อายุความมรดก มาตรา ๒๑๓ วรรคสอง, ๑๓๐๐, ๑๗๕๔ วรรคหนึ่ง

ป.วิ.พ. คำให้การที่ไม่ขัดแย้ง มาตรา ๑๗๗ วรรคสอง

ป.วิ.พ. มาตรา ๑๗๗ วรรคสอง บัญญัติให้จำเลยแสดงโดยชัดแจ้งในคำให้การว่า จำเลย
ยอมรับหรือปฏิเสธข้ออ้างของโจทก์ทั้งสิ้นหรือแต่บางส่วน และต้องแสดงโดยชัดแจ้งถึงเหตุแห่งการ
ปฏิเสธนั้นด้วยเมื่อจำเลยที่ ๑ ปฏิเสธฟ้องโจทก์ว่า ฟ้องโจทก์ทั้งสองขาดอายุความ จำเลยที่ ๑ ต้องแสดง
โดยชัดแจ้งด้วยว่าเหตุแห่งการขาดอายุความคืออะไรรวมถึงอายุความเริ่มนับแต่วันใด และโจทก์ทั้งสอง
นำคดีมาฟ้องเมื่อพ้นกำหนดอายุความนั้นแล้วจำเลยที่ ๑ ให้การเพียงว่า คดีขาดอายุความเนื่องจาก
จำเลยที่ ๑ ในฐานะผู้จัดการมรดกได้แบ่งแยกและส่งมอบการครอบครองที่ดินให้แก่ทายาททั้งหมด
โดยทายาทผู้ได้รับส่วนแบ่งเข้าครอบครองทำประโยชน์เป็นเวลาไม่น้อยกว่า ๒๕ ปี คำให้การของจำเลย
ที่ ๑ ดังกล่าวไม่ได้แสดงเหตุแห่งการขาดอายุความให้ชัดแจ้งว่า คดีขาดอายุความฟ้องคดีมรดกและ
โจทก์ทั้งสองมีสิทธิเรียกร้องตั้งแต่เมื่อใด นับแต่วันใดถึงวันฟ้องคดีจึงขาดอายุความไปแล้ว คำให้การของ
จำเลยที่ ๑ ในส่วนนี้จึงไม่ชอบด้วยป.วิ.พ มาตรา ๑๗๗ วรรคสอง และไม่เป็นที่ประเด็นข้อพิพาทว่าฟ้อง
โจทก์ทั้งสองขาดอายุความหรือไม่

คดีมรดกตามนัยแห่งป.พ.พ. มาตรา ๑๗๕๔ วรรคหนึ่ง หมายความว่า คดีที่พิพาทกัน
ระหว่างทายาทที่มีสิทธิในทรัพย์มรดกด้วยกันเรื่องสิทธิเรียกร้องส่วนแบ่งทรัพย์มรดก ดังนั้น ผู้ที่จะมีสิทธิ
ยกอายุความตามมาตรานี้ได้ต้องเป็นทายาทผู้มีสิทธิในส่วนแบ่งทรัพย์มรดกเท่านั้นเมื่อจำเลยที่ ๓ ไม่ใช่
ทายาทของนาย ห.และนาย ห. มิได้ทำพินัยกรรมยกทรัพย์ให้จำเลยที่ ๓ ไว้ จำเลยที่ ๓ จึงไม่ใช่ทายาท
ที่มีสิทธิรับมรดกของนาย ห. เมื่อโจทก์ทั้งสองฟ้องขอให้เพิกถอนนิติกรรมการโอนที่ดินและให้คืนสู่กอง
มรดกเพื่อนำมาแบ่งปันแก่ทายาท จึงเป็นการฟ้องเรียกทรัพย์คืนจากจำเลยที่ ๓ ซึ่งไม่มีสิทธิจะยึดถือ
ไว้ จำเลยที่ ๓ จึงไม่มีสิทธิยกอายุความมรดกตามมาตรา ๑๗๕๔ ขึ้นต่อสู้โจทก์ทั้งสอง

เมื่อจำเลยที่ ๑ ซึ่งเป็นบุตรของนาย ห. และในฐานะผู้จัดการมรดกของนาย ห. โอน
ที่ดินพิพาทซึ่งเป็นทรัพย์มรดกโดยไม่ได้แบ่งให้แก่โจทก์ที่ ๑ ซึ่งเป็นทายาทโดยธรรมของนายห
ยอมเป็นการจัดการมรดกโดยไม่ชอบ ทำให้โจทก์ที่ ๑ ผู้อยู่ในฐานะอันจะจดทะเบียนโอนที่ดินพิพาท
โฉนดที่ดินเลขที่ ๗๔๓๒๙ ได้อยู่ก่อนแล้วเสียเปรียบ โจทก์ที่ ๑ จึงขอให้เพิกถอนการจดทะเบียนโอน
ที่ดินพิพาทได้ตามป.พ.พ. มาตรา ๑๓๐๐

การที่โจทก์ที่ ๑ ฟ้องขอให้เพิกถอนนิติกรรมการโอนที่ดินเป็นกรณีที่วัตถุแห่งนี้เป็นอัน
ให้กระทำนิติกรรมอย่างหนึ่ง เมื่อศาลพิพากษาให้เพิกถอนนิติกรรมการจดทะเบียนโอนที่ดินดังกล่าว
ศาลย่อมมีอำนาจพิพากษาโดยระบุเงื่อนไขแห่งการบังคับคดีว่า หากจำเลยที่ ๑ ถึงที่ ๓ ไม่ปฏิบัติตามให้
ถือเอาคำพิพากษาแทนการแสดงเจตนาของจำเลยที่ ๑ ถึงที่ ๓ ได้ตามป.พ.พ. มาตรา ๒๑๓ ดังที่ป.วิ.พ.
มาตรา ๒๗๖ บัญญัติไว้

โจทก์ทั้งสองฟ้องขอให้บังคับเพิกถอนนิติกรรมการโอนที่ดินโฉนดเลขที่ ๓๑๓๒๗, ๓๑๓๒๘, ๗๔๓๒๙, ๗๔๓๓๐, ๗๔๓๓๑, ๗๔๓๓๒, ๗๔๓๓๓, ๗๔๓๓๔ และ ๕๘๐๓๑ ตำบลปรี้อ อำเภอปราสาท จังหวัดสุรินทร์ ซึ่งเดิมมีชื่อของนาย ห. เป็นเจ้าของกรรมสิทธิ์ ปัจจุบันมีชื่อของจำเลยที่ ๑ ถึงที่ ๔ เป็นเจ้าของกรรมสิทธิ์ในที่ดินดังกล่าว เพื่อให้ที่ดินดังกล่าวกลับเข้าสู่กองมรดกของนาย ห. หากจำเลยทั้งสี่ไม่ปฏิบัติตามคำพิพากษา ขอให้ถือเอาคำพิพากษาของศาลเป็นการแสดงเจตนา กับให้ตัดหรือกำจัดจำเลยที่ ๑ ไม่ให้รับมรดกของนาย ห.

จำเลยทั้งสี่ให้การขอให้ยกฟ้อง

ระหว่างพิจารณา โจทก์ทั้งสองยื่นคำร้องขอถอนฟ้องจำเลยที่ ๔ ศาลอนุญาต และโจทก์ทั้งสองขอสละประเด็นข้อพิพาทบางส่วน โดยตั้งใจเรียกร้องที่ดินพิพาทโฉนดเลขที่ ๗๔๓๒๙ และ ๗๔๓๓๐

คดีมีปัญหาต้องวินิจฉัยในประเด็นแรกว่า ฟ้องโจทก์ทั้งสองขาดอายุความหรือไม่ เห็นว่า ประมวลกฎหมายวิธีพิจารณาความแพ่ง มาตรา ๑๗๗ วรรคสอง บัญญัติให้จำเลยแสดงโดยชัดแจ้งในคำให้การว่า จำเลยยอมรับหรือปฏิเสธข้ออ้างของโจทก์ทั้งสิ้นหรือแต่บางส่วน และต้องแสดงโดยชัดแจ้งถึงเหตุแห่งการปฏิเสธนั้นด้วยเมื่อจำเลยที่ ๑ ปฏิเสธฟ้องโจทก์ว่า ฟ้องโจทก์ทั้งสองขาดอายุความ จำเลยที่ ๑ ต้องแสดงโดยชัดแจ้งด้วยว่าเหตุแห่งการขาดอายุความคืออะไรรวมถึงอายุความเริ่มนับแต่วันใด และโจทก์ทั้งสองนำคดีมาฟ้องเมื่อพ้นกำหนดอายุความนั้นแล้วจำเลยที่ ๑ ให้การเพียงว่า คดีขาดอายุความเนื่องจากจำเลยที่ ๑ ในฐานะผู้จัดการมรดกได้แบ่งแยกและส่งมอบการครอบครองที่ดินให้แก่ทายาทของนาย ห. ทั้งหมด โดยทายาทผู้ได้รับส่วนแบ่งเข้าครอบครองทำประโยชน์เป็นเวลาไม่น้อยกว่า ๒๕ ปี คำให้การของจำเลยที่ ๑ ดังกล่าวไม่ได้แสดงเหตุแห่งการขาดอายุความให้ชัดแจ้งว่า คดีขาดอายุความฟ้องคดีมรดกและโจทก์ทั้งสองมีสิทธิเรียกร้องตั้งแต่เมื่อใด นับแต่วันใดถึงวันฟ้องคดีจึงขาดอายุความไปแล้ว คำให้การของจำเลยที่ ๑ ในส่วนนี้จึงไม่ชอบด้วยประมวลกฎหมายวิธีพิจารณาความแพ่ง มาตรา ๑๗๗ วรรคสอง และไม่เป็นประเด็นข้อพิพาทว่าฟ้องโจทก์ทั้งสองขาดอายุความหรือไม่ นอกจากนี้ คดีมรดกตามนัยแห่งประมวลกฎหมายแพ่งและพาณิชย์ มาตรา ๑๗๕๔ วรรคแรก หมายความว่า คดีที่พิพาทกันระหว่างทายาทที่มีสิทธิในทรัพย์มรดกด้วยกันเรื่องสิทธิเรียกร้องส่วนแบ่งทรัพย์มรดก ดังนั้น ผู้ที่จะมีสิทธิยกอายุความตามมาตรานี้ได้ต้องเป็นทายาทผู้มีสิทธิในส่วนแบ่งทรัพย์มรดกเท่านั้น เมื่อจำเลยที่ ๓ ไม่ใช่ทายาทของนาย ห. และนาย ห. มิได้ทำพินัยกรรมยกทรัพย์ให้จำเลยที่ ๓ ไว้ จำเลยที่ ๓ จึงไม่ใช่ทายาทที่มีสิทธิรับมรดกของนาย ห. เมื่อโจทก์ทั้งสองฟ้องขอให้เพิกถอนนิติกรรมการโอนที่ดินและให้คืนสู่กองมรดกเพื่อนำมาแบ่งปันแก่ทายาท จึงเป็นการฟ้องเรียกทรัพย์คืนจากจำเลยที่ ๓ ซึ่งไม่มีสิทธิจะยึดถือไว้ จำเลยที่ ๓ จึงไม่มีสิทธิยกอายุความมรดกตาม มาตรา ๑๗๕๔ ขึ้นต่อสู้โจทก์ทั้งสอง ซึ่งเป็นทายาทโดยธรรมผู้มีสิทธิรับมรดกของผู้ตายได้ คดีจึงไม่มีประเด็นข้อพิพาทว่า ฟ้องโจทก์ทั้งสองขาดอายุความหรือไม่

คดีมีปัญหาต้องวินิจฉัยประการต่อมาว่า จำเลยที่ ๑ ในฐานะผู้จัดการมรดกได้แบ่งโอนทรัพย์มรดกที่ดินโฉนดเลขที่ ๗๔๓๒๙ และ ๗๔๓๓๐ ให้แก่ทายาทและจำเลยที่ ๒ ตามส่วนโดยชอบด้วยกฎหมายหรือไม่ และคดีมีเหตุที่จะต้องเพิกถอนนิติกรรมการโอนที่ดินทั้งสองโฉนดดังกล่าวหรือไม่ เพียงใด เห็นว่า เมื่อจำเลยที่ ๑ ซึ่งเป็นบุตรของนาย ห. และในฐานะผู้จัดการมรดกของนาย ห. โอนที่ดินพิพาทซึ่งเป็นทรัพย์มรดกโดยไม่ได้แบ่งให้แก่โจทก์ที่ ๑ ซึ่งเป็นทายาทโดยธรรมของนาย ห. ย่อมเป็นการ

จัดการมรดกโดยไม่ชอบ ทำให้โจทก์ที่ ๑ ผู้อยู่ในฐานะอันจะจดทะเบียนโอนที่ดินพิพาทโฉนดที่ดินเลขที่ ๗๔๓๒๙ ได้อยู่ก่อนแล้วเสียเปรียบ โจทก์ที่ ๑ จึงขอให้เพิกถอนการจดทะเบียนโอนที่ดินพิพาทได้ตามประมวลกฎหมายแพ่งและพาณิชย์ มาตรา ๑๓๐๐ ที่บัญญัติว่า ถ้าได้จดทะเบียนการโอนอสังหาริมทรัพย์หรือทรัพย์สินอันเกี่ยวกับอสังหาริมทรัพย์เป็นทางเสียเปรียบแก่บุคคลผู้อยู่ในฐานะอันจะให้จดทะเบียนสิทธิของตนได้อยู่ก่อนไซ้ ท่านว่าบุคคลนั้นอาจเรียกให้เพิกถอนการจดทะเบียนนั้นได้ แต่การโอนอันมีค่าตอบแทน ซึ่งผู้รับโอนกระทำการโดยสุจริตนั้น ไม่ว่ากรณีจะเป็นประการใด ท่านว่าจะเรียกให้เพิกถอนทะเบียนไม่ได้

คดีมีปัญหาต้องวินิจฉัยประการสุดท้ายว่า จำเลยที่ ๓ รับโอนที่ดินโฉนดเลขที่ ๗๔๓๒๙ จากจำเลยที่ ๒ โดยสุจริตและเสียค่าตอบแทนหรือไม่ และมีเหตุที่จะเพิกถอนนิติกรรมการโอนที่ดินดังกล่าวหรือไม่ เพียงใด เห็นว่า เมื่อจำเลยที่ ๓ ได้รับโอนมาโดยไม่ได้เสียค่าตอบแทนจึงไม่ได้รับความคุ้มครองตามประมวลกฎหมายแพ่งและพาณิชย์ มาตรา ๑๓๐๐ โจทก์ที่ ๑ จึงมีฟ้องขอสิทธิเพิกถอนการนิติกรรมการโอนที่ดินโฉนดเลขที่ ๗๔๓๒๙ เพื่อให้ที่ดินดังกล่าวกลับคืนสู่กองมรดกของนาย ห.ต่อไปได้การที่โจทก์ที่ ๑ ฟ้องขอให้เพิกถอนนิติกรรมการโอนที่ดินจึงเป็นกรณีที่วัตถุประสงค์แห่งนี้เป็นอันให้กระทำนิติกรรมอย่างหนึ่ง เมื่อศาลพิพากษาให้เพิกถอนนิติกรรมจดทะเบียนโอนที่ดินดังกล่าว ศาลย่อมมีอำนาจพิพากษาโดยระบุเงื่อนไขแห่งการบังคับคดีว่า หากจำเลยที่ ๑ ถึงที่ ๓ ไม่ปฏิบัติตามให้ถือเอาคำพิพากษาแทนการแสดงเจตนาของจำเลยที่ ๑ ถึงที่ ๓ ได้ตามประมวลกฎหมายแพ่งและพาณิชย์ มาตรา ๒๑๓ ดังที่ประมวลกฎหมายวิธีพิจารณาความแพ่ง มาตรา ๒๗๖ บัญญัติไว้

พิพากษาให้เพิกถอนนิติกรรมจดทะเบียนโอนที่ดินโฉนดเลขที่ ๗๔๓๒๙ ตำบลปรี้ออำเภอบางบาล จังหวัดสุรินทร์ ระหว่างจำเลยที่ ๑ กับจำเลยที่ ๒ และระหว่างจำเลยที่ ๒ กับจำเลยที่ ๓ ให้ที่ดินดังกล่าวกลับเข้าสู่กองมรดกของนาย ห. หากไม่ปฏิบัติตามให้ถือเอาคำพิพากษาแทนการแสดงเจตนา ค่าฤชาธรรมเนียมและค่าใช้จ่ายในการดำเนินคดีให้เป็นพับ ค่าขออื่นนอกจากนี้ให้ยก./

หทัย มั่นยืน - ย่อ
วรวัฒน์ ณีฤทธิ - ตรวจ